

Tillstånd och upplysning

Lantbrukarnas Ekonomi AB
105 33 Stockholm

Ansökan om nöddispens på växtskyddsområdet för Karate 5 CS

1. Beslut

Kemikalieinspektionen bifaller ansökan om dispens från kravet på produktgodkännande för nedanstående produkt.

Produktnamn	Karate 5 CS
Regnr	Ej godkänd
Gäller från och med	1 juni 2023
Gäller till och med	15 september 2023

Den som använder Karate 5 CS ska uppfylla de kunskapskrav som gäller för användning av växtskyddsmedel i klass 2 L.

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

1.1 Produktens klassificering och märkning

Produkten ska vara märkt enligt kraven i förordning (EU) nr 547/2011.

Följande standardfraser ska framgå av produktens märkning.

- SP1: Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare. Rengör inte sprututrustning i närheten av vattendrag.

Dessutom ska produkten vara märkt och klassificerad enligt CLP-förordningen.¹

Ni har lämnat följande uppgifter om produktens klassificering.

Faroklass	Fara för fördröjda (kroniska) effekter på vattenmiljön, Kategori 1. Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter
Piktogram	 <p>GHS09 GHS07</p>
Signalord	Inget
Faroangivelser	H302 Skadligt vid förtäring. H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion. H332 Skadligt vid inandning. H410 Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter EUH401 För att undvika risker för människors hälsa och för miljön, följ bruksanvisningen. Sp 1 Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare. (Rengör inte sprututrustning i närheten av vattendrag/ Undvik förorening via avrinning från gårdsplaner och vägar.)
Skyddsangivelser	P261 Undvik att inandas damm/ rök/ gaser/ dimma/ ångor/sprej. P264 Tvätta huden grundligt efter användning. P280 Använd skyddshandskar P312 Vid obehag, kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRALEN/ läkare. P333 + P313 Vid hudirritation eller utslag: Sök läkarhjälp. P391 Samla upp spill. P501 Innehållet/ behållaren lämnas till en godkänd avfallsanläggning

1.2 Sammanställning över alternativa metoder

Efter avslutad odlingsäsong ska ni lämna in en sammanställning till Kemikalieinspektionen över vilka strategiförsök som genomförts under 2023. Sammanställningen ska beskriva hur information från försöken kan bidra till att undvika behov av dispens.

Sammanställning ska lämnas in till oss senast 1 december 2023.

2. Beskrivning av ärendet

Vi fick in er ansökan om dispens den 5 maj 2023.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006.

Sökande	Lantbrukarnas Ekonomi AB 105 33 Stockholm
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Karate 5 CS
Produktens registreringsnummer	Ej godkänd
Verksamma ämnen	Lambda-cyhalotrin ²
Funktion	Insekticid
Sökt användningsområde	Mot angrepp av jordloppor i yrkesmässig odling av babyleaf och mot angrepp av trips i yrkesmässig odling av purjolök på friland.

Livsmedelsverket (SLV) har gjort en bedömning av resthalter samt risken för konsumenter. SLV bedömer att användningen av Karate 5 CS, enligt rekommenderad användning i odlingar av babyleaf och purjolök, inte bör ge upphov till resthalter över de idag gällande EU-gränsvärdena för lambda-cyhalotrin i nämnda grödor.

2.1 Era motiv till ansökan om dispens

Det saknas i år effektiva produkter eller metoder för att kunna skydda babyleaf och purjolök mot angrepp av jordloppa, respektive trips.

Risken för angrepp förvärras av torrt väder under en längre tid vilket gynnar skadegörarna. Angrepp av jordloppor och trips har redan konstaterats.

Godkännandet för insekticiden Fastac, med god effekt mot jordloppa och trips, upphörde 2020-08-01 (användningsförbud från och med 2022-02-01) och har inte förnyats. Det saknas andra produkter med motsvarande användningsområde i Sverige. Det pågår försök och ansträngningar för att hitta alternativ, bland annat att ta fram resthaltsunderlag som saknas.

2.2 Er beskrivning av åtgärder för att undvika upprepad dispens

Ni har sökt om och erhållit dispens för samma användning en gång tidigare (diarienummer H22-05266).

² Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/146 av den 4 februari 2016 om förnyelse av godkännandet av det verksamma ämnet lambda-cyhalotrin som ett kandidatämne för substitution i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden, och om ändring av bilagan till genomförandeförordning (EU) nr 540/2011

Under 2022 genomförde ni försök i odlingar av babyleaf och purjolök i syfte att finna alternativ till dispens. Resthaltsförsök med Mavrik i babyleaf har hittills resulterat i alltför höga resthalter. Nya försök kommer att utföras under 2023 i odlingar av babyleaf och purjolök.

3. Tillämpliga bestämmelser

Ett växtskyddsmedel får endast släppas ut på marknaden och användas om det har produktgodkänts i den berörda medlemsstaten enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1107/2009.³ Kemikalieinspektionen får dock i särskilda fall ge dispens från kravet på godkännande och tillåta att ett växtskyddsmedel, under högst 120 dagar, släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av en fara som inte kan avvärjas på något annat rimligt sätt. Det framgår av artikel 53 i förordningen.

4. Kemikalieinspektionens bedömning

4.1 Bedömning av faran

Ni har visat att faran i odlingar av babyleaf och purjolök kan utgöra ett hot mot växtproduktionen.

4.1.1 Fara för skördebortfall av babyleaf

Normalskörden av babyleaf är ca 1-4 kg per kvadratmeter, beroende på temperatur och tid på året. Skördeförlusterna utan behandling kan uppnå 100 % per skördeomgång men bedöms i genomsnitt över säsongen uppgå till 10-30 %. Den totala skördeförlusten riskerar att bli mellan 10 och 120 miljoner kronor.

4.1.2 Fara för skördebortfall av purjolök

Den allvarligaste insektsskadegöraren i purjolök är trips, främst lök/nejliktrips – *Thrips tabacci*. Tripsangrepp tidigt i utvecklingen på purjolöksplantan orsakar omfattande skador och grödan inte går att sälja.

För purjolök är normskörden ca 30 ton/ha. 2020 var priset 6,89/kg (Jordbruksverkets statistikdatabas, de senaste uppgifterna). En förlust på 10-

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG

30 % av skörden skulle alltså medföra en ekonomisk förlust på 2,6 till 8 miljoner kronor.

4.1.3 Beskrivning av åtgärder för att undvika upprepad dispens

Ni anger att ni kommer att ansöka om UPMA-godkännande för Mavrik för användning i odlingar av babyleaf. Det kan ske, när det finns resthaltsdokumentation till stöd för en ansökan.

För purjolök behövs ytterligare kunskap om hur kontaktverkande produkter kan kombineras med NeemAzal. Försök pågår och planeras, bland annat med Mavrik.

4.2 Bedömning av alternativ

NeemAzal T/S är ett lokalsystemiskt växtskyddsmedel som kan förväntas ta mellan 7 och 10 dagar innan den slutliga effekten uppnås. Det går alltså inte att skydda purjolöksplantorna under den kritiska perioden, när angrepp av trips är avgörande utan att kombinera med ett kontaktverkande preparat.

Raptol har ett UPMA-godkännande för användning mot jordloppor i odlingar av babyleaf. En begränsning är att produkten endast får användas 2 gånger per odlingssäsong. Babyleaf odlas i flera omgångar per odlingssäsong, vilket gör att Raptol inte är ett alternativ om Raptol redan använts 2 ggr på fältet under en odlingssäsong.

Insektsnät eller väv är inget alternativ för någon av grödorna. I de flesta fall finns redan puppor av insekter i jorden och då finns risken att man stänger inne insekten i stället för att hålla den borta. Dessutom är insekterna små och tar sig igenom nät.

Ni har visat att det saknas rimliga alternativ för att undanröja faran i odlingar av babyleaf, om Raptol redan använts 2 ggr. Ni har också visat att det saknas rimliga alternativ för att undanröja faran i odlingar av purjolök.

Kemikalieinspektionen bedömer att ni vidtagit åtgärder för att komma ifrån behovet av dispens genom att ni under 2023 planerar att utföra försök för att hitta alternativa växtskyddsstrategier för bekämpning av jordloppor i odlingar av babyleaf och bekämpning av trips i odlingar av purjolök.

4.3 Bedömning av särskilt fall

Ni har visat att jordloppor i odlingar av babyleaf och trips i odlingar av purjolök kan utgöra ett hot mot växtproduktionen. Dispens får endast beviljas om det rör sig om ett särskilt fall. Möjlighet att bekämpa jordloppor i odlingar av babyleaf och trips i odlingar av purjolök saknas. Ni har under perioden sedan dispens meddelades förra gången, trots ansträngningar, inte lyckats få fram några alternativa medel eller metoder till för bekämpning av jordloppor och trips i den sökta användningen. Vi bedömer mot bakgrund av ovanstående, att kriterierna för särskilt fall är uppfyllda.

4.4 Motivering av villkor

4.4.1 Bedömning av alternativ

Växtskyddsmedlet Raptol med registreringsnummer 5351 får användas mot insektsangrepp i odlingar av späda bladgrönsaker (baby-leaf). Medlet får bara användas 2 gånger per år vilket inte är tillräckligt för att avvärja fara som jordloppor innebär, eftersom flera omgångar baby-leaf kan odlas under en säsong. Kemikalieinspektionen beslutar därför att växtskyddsmedlet Karate 5 SC endast får användas i odlingar av baby-leaf enligt villkoren i dispensen under förutsättning att Raptol redan använts 2 gånger för på samma fält under odlingssäsongen/året.

4.4.2 Bedömning av hälso- och konsumentrisker

Vi bedömer att användningen av produkten kan innebära hälsorisker. För att skydda mot växtskyddsmedlets hälsorisker ska personlig skyddsutrustning i form av skyddshandskar användas vid hantering av produkten eller brukslösningen. Vid arbete med behandlade växtdelar ska skyddshandskar och arbetskläder användas under de första 11 dygnen efter behandling och därefter ska arbetskläder användas i ytterligare 6 dagar.

4.4.3 Bedömning av miljörisker

Vi bedömer att användningen av produkten kan innebära risker för vattenlevande organismer och insekter som inte är mål för behandlingen, inklusive bin. För att skydda mot växtskyddsmedlets miljörisker ska anpassade skyddsavstånd bestämmas och användas. Det anpassade skyddsavståndet ska bestämmas med hjälp av Säkert växtskydds "Hjälprea vid bestämning av anpassade skyddsavstånd. Lantbruksspruta med bom". Vid spridning ska dessutom utrustning som reducerar avdriften med minst 90 % användas. För att skydda bin och andra pollinerande insekter får

växtskyddsmedlet inte spridas på blommande växter där pollinerande insekter aktivt söker efter föda.

4.4.4 Slutsats

Kemikalieinspektionen bedömer att angrepp av jordloppor i odlingar av babyleaf samt trips i odlingar av purjolök är en fara, och att det saknas alternativa sätt att avvärja faran. Vi bedömer att faran utgör ett särskilt fall och inte är resultatet av ett permanent återkommande växtskyddsproblem. Livsmedelsverket bedömer att den sökta användningen av växtskyddsmedlet inte förväntas utgöra någon risk för konsumenter.

Er ansökan om dispens ska därför bifallas med de villkor som framgår av bilagan.

5. Upplysningar

Om produkten är godkänd i en annan medlemsstat inom EU finns det möjlighet för innehavaren att ansöka om produktgodkännande i Sverige genom ömsesidigt erkännande enligt artikel 40 i förordning (EG) nr 1107/2009. Under vissa förutsättningar finns samma möjlighet för till exempel jordbruksorganisationer.

Om produkten redan är godkänd i Sverige för viss användning finns möjlighet att ansöka om utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde enligt artikel 51 i förordning (EG) nr 1107/2009.

5.1 Anmälan till produktregistret

Om ni tillverkar eller för in kemiska produkter till Sverige ska ni anmäla verksamheten till Kemikalieinspektionens produktregister. Anmälan ska göras så snart som möjligt. Läs mer om produktregistret på www.kemi.se.

5.2 Årlig redovisning av mängduppgifter

För växtskyddsmedel finns krav på redovisning av överlåten mängd för användning på den svenska marknaden. Kravet omfattar även den som innehaft en dispens.

6. Att överklaga

Ni kan överklaga vårt beslut till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, men ni ska skicka överklagandet till Kemikalieinspektionen. Ni kan skicka överklagandet med post eller e-post.

Adress

Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 Sundbyberg

E-postadress

kemi@kemi.se

Vi måste få överklagandet inom tre veckor från den dag då ni tog emot beslutet.

Förklara hur ni vill att beslutet ska ändras och varför. Överklagandet ska dessutom innehålla följande uppgifter:

- Diarienummer och datum för beslutet som överklagas
- namn, företag eller organisation
- personnummer eller organisationsnummer
- postadress och e-postadress
- telefonnummer (hemligt telefonnummer behöver bara lämnas om domstolen begär det)
- om ni har ett ombud ska ni även ange ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer.

Vi avgör om överklagandet kommit in i rätt tid och om beslutet ska ändras innan vi skickar det till mark- och miljödomstolen.